

**„Socialinių pedagogų profesinės kvalifikacijos gerinimas per mediacijos įgyvendinimą“
Nr. LLP-LDV-TOI-2013-LT-0141**

Nuo idėjos iki rezultatų

Zigmas Giedrimas, PPI direktorius
2015 kovo 19 d.

**„Socialinių pedagogų profesinės kvalifikacijos gerinimas per mediacijos įgyvendinimą“
Nr. LLP-LDV-TOI-2013-LT-0141**

- Kaip valdomi konfliktai tarp vaikų mokykloje?
- Kokius konflikto valdymo įgūdžius ir patirtį gauna vaikas mokykloje?
- Konfliktai : blogas/geras , nepageidaujamas reiškinys mokykloje, vaikų globos namuose, dienos centruose?
- Visuomenės lūkesčiai, užduotys socialiniams pedagogams, dabar ir psichologams.

2010 – 2012 m. – atsakymo paieškos periodas

2013 m. pateikta paraiška Švietimo mainų paramos fondui, Leonardo da Vinči naujovių perkėlimo programos paramai gauti

**„Socialinių pedagogų profesinės kvalifikacijos gerinimas per mediacijos įgyvendinimą“
Nr. LLP-LDV-TOI-2013-LT-0141**

Projekto tikslas:

Pagrindinis projekto tikslas yra perkelti mediatoriaus (tarpininko) mokymo ir metodinės medžiagos paketą.

Uždaviniai:

- Parengti metodinę priemonę “Mediacijos vadovas socialiniams pedagogams”
- Parengti ir adaptuoti mediatoriaus(tarpininko) gebėjimams ugdyti mokymo programą socialiniams pedagogams
- Kurti metodines priemones, įrankius mediatorių (tarpininkų) rengimui ;
- Sukurti mediatorių (tarpininkų) tinklą.

Projekto objektas:

Mediacijos (tarpininkavimo) taikymas, sprendžiant konfliktus tarp moksleivių mokykloje (**mokyklinė mediacija**)

**„Socialinių pedagogų profesinės kvalifikacijos gerinimas per mediacijos įgyvendinimą“
Nr. LLP-LDV-TOI-2013-LT-0141**

Projekto partnerystė ir vaidmenys

- Viešoji įstaiga “Pagalbos paaugliams iniciatyva” (PPI), Lietuva – projekto paraiškos teikėjas, koordinatorius
- Arbeit und Leben Theuringen, Vokietija – produkto donoras, ekspertas, leidinio autorius
- Lietuvos edukologijos universitetas, Lietuva - ekspertas, produktų taikomumo vertintojas
- Vilniaus kolegijos pedagogikos fakultetas, Lietuva – produktų vertinimas ir praktinis diegimas
- Rēzeknes Augstskola, Latvija - produktų vertinimas ir praktinis diegimas
- Erfurter Mediationspraxis e.V , Vokietija – mediacijos praktinio taikomumo patirtis
- Lietuvos socialinių pedagogų asociacija, Lietuva – sklaida

**„Socialinių pedagogų profesinės kvalifikacijos gerinimas per mediacijos įgyvendinimą“
Nr. LLP-LDV-TOI-2013-LT-0141**

Projekto pagrindinės veiklos :

1. Socialinių pedagogų rengimo programų Lietuvoje ir Latvijoje analizė, įvertinant socialinių pedagogų pasirengimą dalyvauti mediatoriaus (tarpininko) programos mokymuose bei “Mediacijos vadovas socialiniams pedagogams” turinio poreikį
2. Tyrimas apie konfliktų mokyklose pobūdį ir taikomą valdymą Lietuvos ir Latvijos mokyklose, mediacijos metodo taikomumo galimybes
3. Metodinio leidinio “Mediacijos vadovas socialiniams pedagogams” rengimas, adaptavimas Lietuvos ir Latvijos aplinkai
4. “Įvadas į mediaciją” programos rengimas, mokymo metodikų rengimas ir jų praktinio taikomumo bandymais: 3 grupių pilotiniai mokymai Erfurte, Vilniuje ir Rezeknėje.
5. Socialinių pedagogų, dalyvavusių bandomuosiuose mokymuose tinklo kūrimas Lietuvoje ir Latvijoje.
6. Parengtų produktų testavimas ir tobulinimas, adaptuojant Lietuvos ir Latvijos socialinių pedagogų poreikiams.
7. Išorinio eksperto produktų taikomumo Lietuvoje vertinimas.

**„Socialinių pedagogų profesinės kvalifikacijos gerinimas per mediacijos įgyvendinimą“
Nr. LLP-LDV-TOI-2013-LT-0141**

Rezultatai:

Parengtas ir adaptuotas Lietuvai bei Latvijai leidinys “Mediacijos vadovas socialiniams pedagogams” lietuvių, latvių ir vokiečių kalbomis (el. versija ir spausdintas). Ačiū autoriams😊

Parengta 40 val. mokymo programa “Įvadas į mediaciją” (lietuvių, latvių, anglų ir vokiečių kalbomis).

Parengtos programos dėstymo metodikos (lietuvių, latvių, anglų ir vokiečių kalbomis)

(galima rasti: <http://www.ppi.lt/projekto-produktai>)

Metodikos ir programos išbandymas: 15 socialinių pedagogų Latvijoje 15 socialinių pedagogų Lietuvoje , 8 ekspertai

Sukurtas mediatorių tinklas bei forumo puslapis <http://www.ppi.lt/tinklas-2>

Apie mediacijos taikomumą mokykloje parengti 3 straipsniai.

Sukurtas mediacijos logo.

„Socialinių pedagogų profesinės kvalifikacijos gerinimas per mediacijos įgyvendinimą“
Nr. LLP-LDV-TOI-2013-LT-0141

Kas yra mediacija ?

Mediacija (lotynų k. – *tarpininkavimas*) yra aiškiai struktūruotas metodas, kai konfliktai sprendžiami pokalbiais. Ji skirstoma į penkias fazes.

Pirmoji fazė – įvadas

Antroji fazė – konfliktuojančių pusių požiūriai

Trečioji fazė – konflikto esmės išsiaiškinimas

Ketvirtoji fazė – problemos sprendimas

Penktoji fazė – susitarimas ir susitaikymas

Mediacijos procese naudojami pokalbių bendravimo technikos (būdai):

Veidrodžio efektas ir aktyvusis klausymasis

Dvigubinimas

Pozicijų pasikeitimas

Kitoks konflikto esmės interpretavimas

**„Socialinių pedagogų profesinės kvalifikacijos gerinimas per mediacijos įgyvendinimą“
Nr. LLP-LDV-TOI-2013-LT-0141**

Mediatorius procese:

- Yra neutralus, nieko nevertina ir neteisia
- Iaikosi konfidencialumo
- Įgyvendiną uždavinį: padėti pašnekovams rasti sprendimą
- Neteikia jokių pasiūlymų/hipotezių/išeičių
- Koncentruojasi ne į konflikto turinį, o į būdus kaip jį išspręsti.

Mediatorius turi:

- Valdyti bendravimo technikas
- Atpažinti neįvardintus pašnekovų poreikius
- Laikytis pokalbio fazių nuoseklumo

**„Socialinių pedagogų profesinės kvalifikacijos gerinimas per mediacijos įgyvendinimą“
Nr. LLP-LDV-TOI-2013-LT-0141**

Mediacijos (tarpininkavimo) metodas:

Taikymo ribotumas, atsižvelgiant į konflikto plėtotę

Yra neskiriamas, o rekomenduojamas/siūlomas

Mediacijos (tarpininkavimo) procesas gali būti dinamiškas (grįžtama atgal į pirmines fazes)

Mediacija (tarpininkavimas) nereiškia galimybę visada teigiamai išspręsti konfliktą (nėra unikalus visų konfliktų sprendimų vaistas)

Pokalbio dalyviai mokosi atpažinti ir suvokti kito dalyvio jausmus, poreikius

Mediacijos (tarpininkavimo) metodas turi preventyvių konfliktams požymių

Mediacijos (tarpininkavimo) taikymo ribotumas, priklausomas nuo bendruomenės pasirengimo ir metodo suvokimo

Mediacija yra alternatyva bausmėms

„Socialinių pedagogų profesinės kvalifikacijos gerinimas per mediacijos įgyvendinimą“
Nr. LLP-LDV-TOI-2013-LT-0141

Kodėl socialiniai pedagogai ?

Atitinka SP vaidmenį mokykloje: Socialinis pedagogas siekia padėti vaikams geriau adaptuotis visuomenėje, bendruomenėje, švietimo ar globos įstaigoje, kitose socialinėse įstaigose, vykdančiose ugdymo funkcijas, racionaliau išnaudoti visas teikiamas galimybes lavintis, mokytis ir augti savarankiškais piliečiais (Pareigybinis aprašymas).

Atitinka bazinės profesijos vertybes: kiekvienas yra vertas besąlygiškos pagarbos; laikytis nesmerkimo ir neteisimo principų– socialinis pedagogas neturi būti teisėjas; empatijos – kiekvienas individas, grupė, bendruomenė turi tikėti, kad bus suprasti; priėmimo – kiekvienas individas turi teisę būti priimtas toks, koks yra, o ne toks, kokį nori jį matyti socialinis pedagogas (Pareigybinis aprašymas)

Mokyklos socialinis pedagogas yra tarsi jungtis tarp visuomenės, mokyklos ir mokinių interesų

**„Socialinių pedagogų profesinės kvalifikacijos gerinimas per mediacijos įgyvendinimą“
Nr. LLP-LDV-TOI-2013-LT-0141**

Kodėl mediacija mokykloje?

Mokykla - mokymosi ir paauglių susibūrimo vieta, kur kyla, atnešami iš šalies ir yra sprendžiami konfliktai. Spręsti konfliktus yra vienas iš mokyklos misijos elementų.

Kur kalbama apie kvalifikaciją, kur vyksta socializacija ir atranka, ten jaučiamas netikrumas, bejėgiškumas, nusivylimas. Todėl kyla stiprios emocijos, pasipriešinimas ir priešgyniavimas.

Mokykla yra jaunų žmonių susibūrimo vieta, kur jie diena iš dienos susitinka su grupe žmonių, kurių negali savarankiškai pasirinkti. Šis neišvengiamas bendravimas sukelia įtampą, skatina ginčus tarp skirtingos gyvensenos žmonių.

Jauni žmonės didžiąją dalį savo laiko praleidžia mokykloje, todėl mokykla yra ta vieta, į kurią konfliktai, atsinešti iš šalies (pvz., iš šeimos, kitų bendraamžių grupių), rutuliojami toliau (Mediacijos vadovas socialiniams pedagogams).

Mediacija – vietoj bausmių

**„Socialinių pedagogų profesinės kvalifikacijos gerinimas per mediacijos įgyvendinimą“
Nr. LLP-LDV-TOI-2013-LT-0141**

Situacija Lietuvoje:

Lietuvoje praktikoje mediacija taikoma dažniau, sprendžiant civilinius ginčus tarp suaugusių.

Perspektyvos alternatyva – ginčus spręsti mediacijos pagalba vietoje teismų
Mokyklose vyrauja mediacijos (tarpininkavimo) metodo elementai

Mediacija Lietuvoje nėra apibrėžta įstatymu

Atliktas tyrimas (MRU) „Mokyklų bendruomenės požiūris į mokyklų mediaciją“
rodė, kad mokyklos bendruomenė nežino, kas yra mediacija (82 proc. mokinių, 71 proc. mokytojų bei 83 proc. tėvų).

MRU yra įtraukta mediacijos(tarpininko) metodas į socialinių pedagogų
bakalauro programą

Socialinių pedagogų rengimo programose stokojama konfliktų valdymo ir
sprendimų metodų (SP programų LEU ir VIKO analizė)

Nėra aišku, kokios trukmės ir turinio turi būti mediatoriaus profesinio rengimo
programa

ES - 2002 m. Mediacijos žaliaji knyga, o 2004 m. paskelbtas Europos Mediacijos
etikos kodeksas

„Socialinių pedagogų profesinės kvalifikacijos gerinimas per mediacijos įgyvendinimą“
Nr. LLP-LDV-TOI-2013-LT-0141

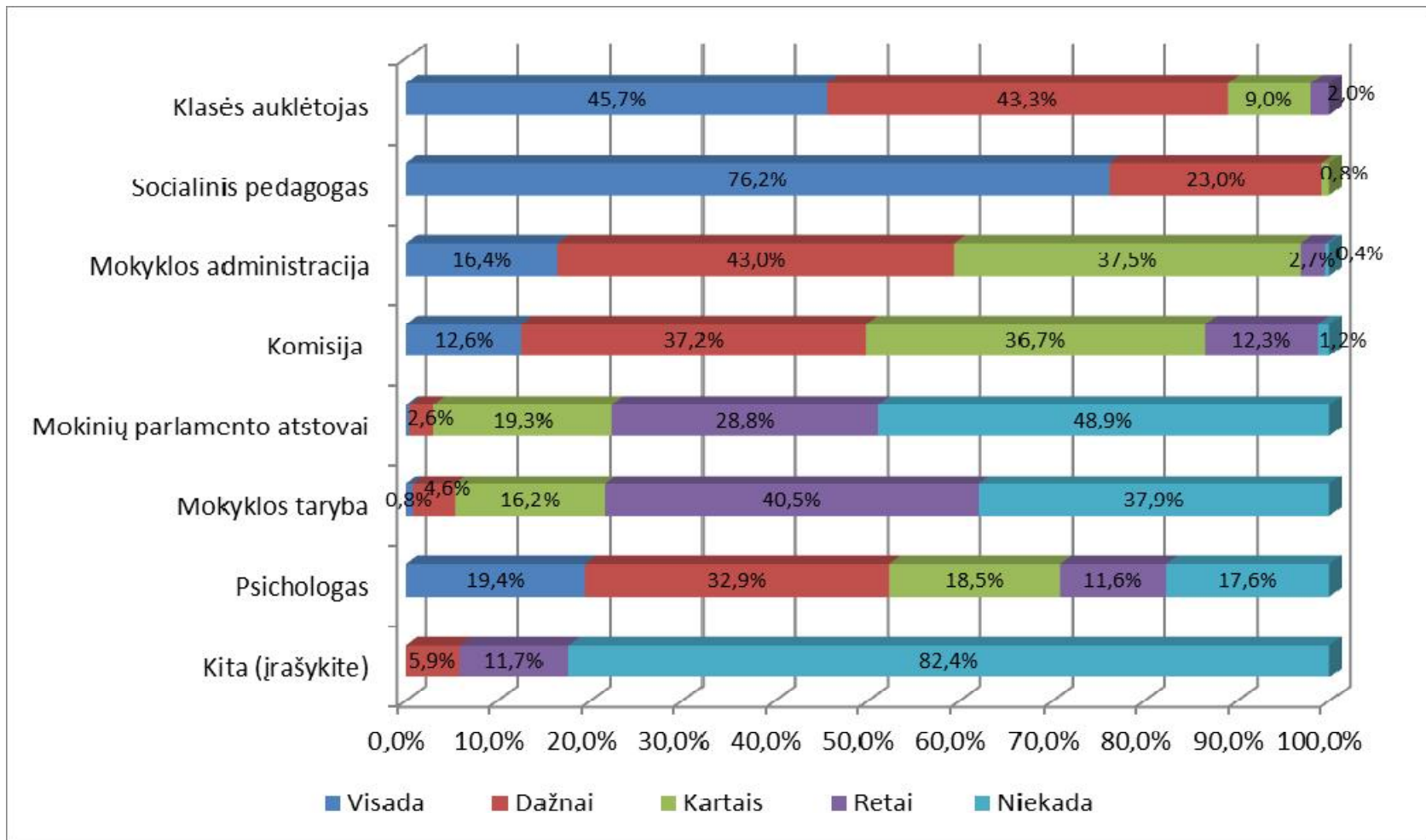
Projekto metu atlikto tyrimo kai kurie rezultatai:

„Socialinių pedagogų profesinės kvalifikacijos gerinimas per mediacijos įgyvendinimą“

Nr. LLP-LDV-TOI-2013-LT-0141

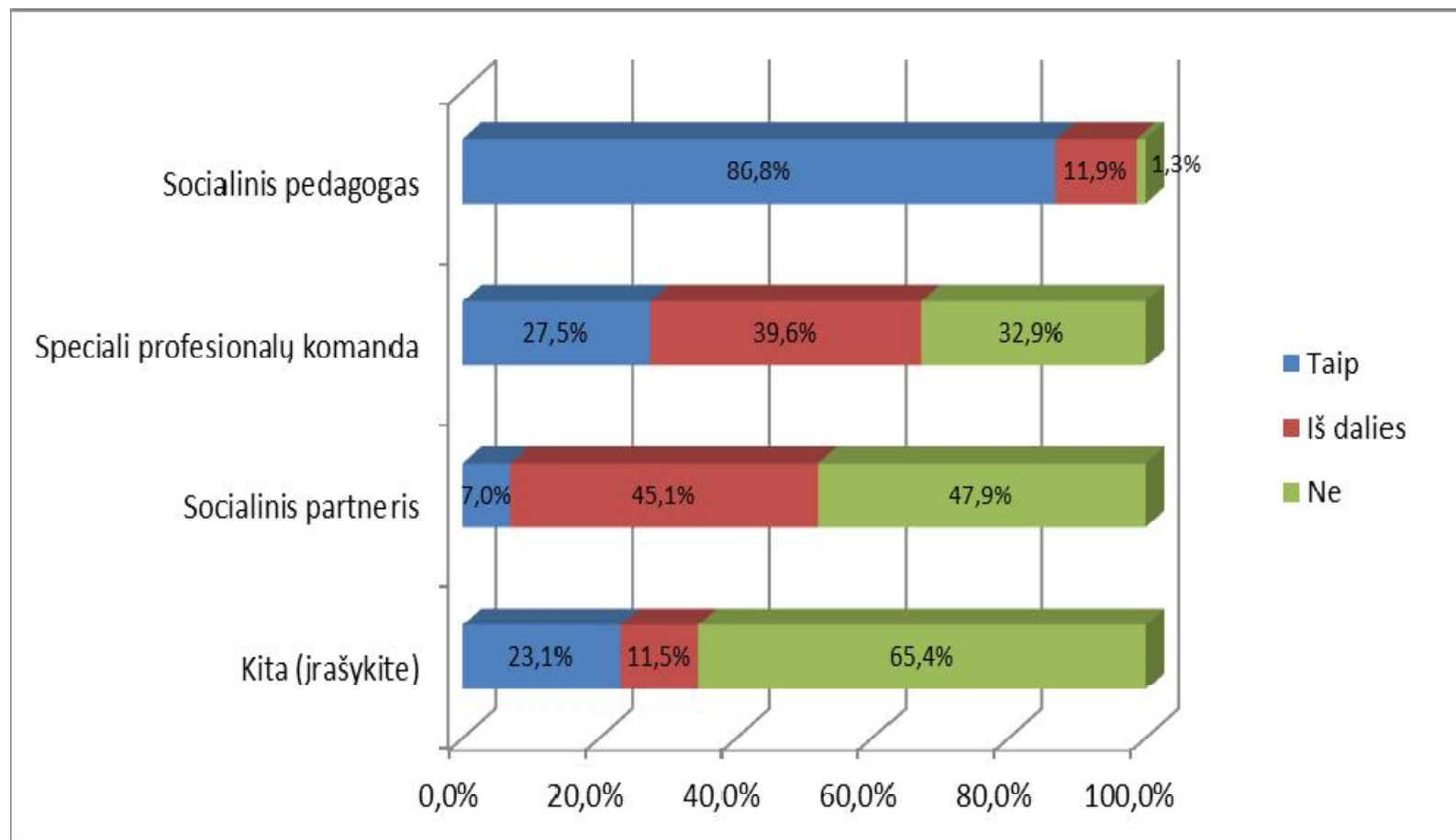
KONFLIKTŲ VALDYMAS MOKYKLOJE

„Socialinių pedagogų profesinės kvalifikacijos gerinimas per mediacijos įgyvendinimą“
Nr. LLP-LDV-TOI-2013-LT-0141

TARPININKAVIMO FUNKCIJŲ ATLIKIMAS

**„Socialinių pedagogų profesinės kvalifikacijos gerinimas per mediacijos įgyvendinimą“
Nr. LLP-LDV-TOI-2013-LT-0141**

Įvertinus projekto galimybes, buvo apsiribota:

Programos „Įvadas į mediaciją“ apimtis – **40 val.** Jos tikslas – suteikti pagrindinių žinių ir įgūdžių žengiantiems į mediacijos (tarpininko) profesiją. Mediatorius – socialinis pedagogas

Tikėtina, kad išklausęs šį kursą, specialistas gali bandyti taikyti mediaciją (tarpininkavimą)

Konfliktuojančios pusės: vaikas – vaikas

Konfliktų sprendimas tarp vaikas – suaugęs; suaugęs –suaugęs šiame projekte nebuvo akcentuojamas

Konfliktų sprendimo vieta – mokykla

Neuvo plėtojama/diskutuojama apie moksleivių mediacijos(tarpininkavimo) metodo mokymą

„Socialinių pedagogų profesinės kvalifikacijos gerinimas per mediacijos įgyvendinimą“
Nr. LLP-LDV-TOI-2013-LT-0141

Svarbios mediacijos mokymosi sritys (tobulinant mediatoriaus gebėjimus):

Bendravimo technikos (būdai)

Fazių nuoseklumo išlaikymas

Poreikių, jausmų atpažinimas

Teorija (poreikiai, jausmai ir pan.), **vaidybiniai/situaciniai žaidimai** (konfliktų sprendimo fazės), **supervizijos** (kolegialus pasidalinimas kaip sekasi dirbti su savimi)

Pilotinių mokymų dalyvių teigimu, jie praktikoje taiko dažniau atskirus mediacijos elementus. Save vertina kaip pradedantys mediatoriai (82 proc., 2015 02 apklausa)

Mediacijos(tarpininkavimo) pridėtinė vertė: keičia visuomenėje konfliktų sprendimo kultūrą

„Socialinių pedagogų profesinės kvalifikacijos gerinimas per mediacijos įgyvendinimą“
Nr. LLP-LDV-TOI-2013-LT-0141

Produktų taikomumo išorinis vertinimas:

Sukurti įrankiai mokytis mediacijos(tarpininkavimo) metodo jau dirbantiems socialiniams pedagogams

Mediacija padeda įgyvendinti tikslus: mokyklos klimato gerinimas, smurto prevenciją, socialinio ugdymo, asmenybės ugdymo (konfliktų valdymo gebėjimais ir kompetencija)

Šie tikslai bendri ir aktualūs visai mokyklos bendruomenei: moksleiviams, mokytojams ir tėvams.

Plėtros ir taikomumo perspektyvos: socialiniams pedagogams, mokytojams, su jaunu dirbantiems darbuotojams, savivaldybių vaiko teisių apsaugos skyrių specialistams, savivaldybių jaunimo reikalų koordinatoriams jaunimo centruose, vaikų dienos centrų ir vaikų socialinės globos namų darbuotojams.

Plėtros perspektyvoje **tikslintini metodai ir galimas platesnis jų apibūdinimas, aprašymas, siejant su poveikiu tikslinei grupei.**

Mediacijos (tarpininkavimo) metodo taikomumo galimybes tiesiogiai sietinos su tos bendruomenės narių pasirengimu priimti šį metodą

**„Socialinių pedagogų profesinės kvalifikacijos gerinimas per mediacijos įgyvendinimą“
Nr. LLP-LDV-TOI-2013-LT-0141**

Silpnosios projekto pusės

Nebuvo įvertintas (planuojant veiklas) mokyklos bendruomenės (ne)pasirengimas priimti mediacijos(tarpininkavimo) metodą

Visuomenė nėra pasirengusi priimti demokratinį konfliktų sprendimo metodą,

Nebuvo užtikrintas/suplanuotas tęstinis baigusių kursų dalyvių mokymas/isis (savipagalbos grupėje/supervizijos ir pan., kolegialūs susitikimai

Nesuveikė pasiūlytas mechanizmas pilotinių mokymų dalyviams/ekspertams bendrauti el. erdvėje, dalinantis patirtimi apie mediacijos (tarpininkavimo) taikomumą ir forumu nebuvo naudojama(?)

**„Socialinių pedagogų profesinės kvalifikacijos gerinimas per mediacijos įgyvendinimą“
Nr. LLP-LDV-TOI-2013-LT-0141**

**Rezultatų panaudos galimybės ir planai (namų darbų
užduotis):**

**Ieškoti galimybių “oficializuoti” programą “Įvadas į mediaciją” kaip
kvalifikacijos kėlimo programą socialiniams pedagogams**

**Integruoti turimas žinias/šaltinius tobulinant socialinių pedagogų
rengimo programas (specializacijos) aukštosiose mokyklose**

**Rengti švietimo programas apie mediaciją (tarpininkavimą) mokyklų
bendruomenėms**

**Adaptuoti “Įvadas į mediaciją” programą vaikų socialinės globos namų,
dienos centrų darbuotojų poreikiams**

Nr. LLP-LDV-TOI-2013-LT-0141

Tęstinumo planai:

2015 m. teikiame paraišką Erasmus+ KA2 priemonei (tarptautinės partnerystės)

Pagrindiniai tęstinumo tikslai: sukurtų produktų diegimas praktiniam naudojimui, plečiant programos turinį.

Nr. LLP-LDV-TOI-2013-LT-0141

Projekto įgyvendinimo komandoje dirba:

Arbeit und Leben Thüringen - Prof. Dr. Hans-Dieter Will, Dipl. soz. Päd. Sven Ramdohr, Dipl. Psych. Helga Thiess und Dr. Lenore Kahler

Lietuvos edukologijos universitetas – doc. dr. Angelė Kaušylienė, dr. Eglė Celešienė
Vilniaus kolegijos pedagogikos fakultetas - Rita Ilgūnė Martinėlienė, Valdemaras Šoblinskas

Rėzeknes Augstskola - Dr. Ženija Truskovska, Mg. psych. Rita Orska, dr. Svetlana Ušča
Erfurter Mediationspraxis e.V - Juristin Sabine Remy, Pfarrerin Frauke Wurzbacher-Müller

Viešoji įstaiga “Pagalbos paaugliams iniciatyva” (PPI) – Romualda Navikaitė, Zigmas Giedrimas

Ačiū Jums !!!

Nr. LLP-LDV-TOI-2013-LT-0141

Tik paieškose ir bandant, galime rasti suvokimą kas mums tinkama, kas ne...

Nr. LLP-LDV-TOI-2013-LT-0141

Ačiū už dėmesį ☺)

Jūsų klausimai, komentarai...